

Samtalen som gjorde en forskjell

...
For syv år siden mistet vi vår eldste sønn Eivind i en ulykke, og vår verden raste sammen. Som familie på fem var vi plutselig bare fire igjen. Et sjokk og en bunnløs sorg.

TEKST: Gunnhild Lauknes

FOTO: Private

Ei venninne av meg kjørte oss til legevakta på kvelden, samme dag som han døde. Det var samlet et kriseteam der, som tok imot oss da vi kom. Da vi dro derfra, fikk vi en lapp i hånden med et telefonnummer og beskjeden «Ring hvis det er noe». En slik telefon er veldig vanskelig å ta. Hva skal man si? Hva skal man spørre om? Man sitter med hodet fullt av kaos og klarer knapt nok å tenke. Det hadde vært så mye bedre om noen kunne ringt og spurt oss om hvordan vi hadde det og om det var noe de kunne

EIVIND LAUKNES DØDE I EN ULYKKE. Igjen stod en familie i bunnløs sorg.

GUNNHILD OG ROGER LAUKNES MISTET SØNNEN EIVIND. Etter et par år klarte de igjen å leve, mye takket være møte med en likeperson.

bidra med. Det hadde vært enklere å gi uttrykk for våre behov da. Kriseteamet hørte vi ikke mer fra.

EI LITA BYGD OG FOR MYE SORG

Vi bor i Rossfjordstraumen, ei lita bygd hvor alle kjenner alle. Det var et sjokk

også for bygda, da Eivind døde. Nære venner av oss og Eivind var en enorm støtte for oss i tiden frem til begravelsen og i den første tiden etter. Men noen snudde ryggen til, usikre på hvordan de skulle takle både våre og sine egne reaksjoner. Det var sårt.

Nære venner av oss og Eivind var en enorm støtte for oss i tiden frem til begravelsen og i den første tiden etter. Men noen snudde ryggen til, usikre på hvordan de skulle takle både våre og sine egne reaksjoner. Det var sårt og oppleve.

Gunnhild Lauknes

Så opplever bygda et ras av ulykker. Innen to måneder etter Eivinds død har bygda plutselig mistet to ungdommer til – den ene en god kammerat av Eivind. Og innen to år er seks ungdommer døde, alle med en eller annen form for tilknytning til bygda. Alle var gode venner eller kjenninger

av våre barn. Det var et mareritt, som aldri så ut til å ta slutt. Omgivelsene våre hadde nok med sitt, og vi som familie følte oss ganske så alene i vår sorg. Det var liksom ingen steder å gå for å dele det man hadde på hjertet. Noen sorggruppe finnes ikke her, og i det offentlige var det liten hjelp og forståelse å få, selv om vi spurte.

To år etter Eivinds død, gir avisa Nordlys ut en artikkel om bygda vår, om at bygda har mistet så mange ungdommer. I den artikkelen ble jeg invitert med, som en talsmann for de pårørende. Denne artikkelen leste Inger Simonsen, og noen dager etter artikkelens utgivelse, ringer telefonen. En hyggelig stemme forteller hvem hun er og at hun jobber som likeperson for Personskadeforbundet LTN. Om det er noe hun kan bidra med på noen måte, så vil hun gjerne det. På dette tidspunktet hadde vi aldri hørt om LTN. Det var først da Inger ringte at vi fikk høre om forbundet og at man kunne få hjelp gjennom denne foreningen.

TELEFONEN SOM GAV HÅP

Da telefonsamtalen var over, brøt jeg sammen i gråt. Endelig var det et menneske som var interessert i hvordan vi hadde det, og som ville lytte til det vi hadde på hjertet. To år etter Eivinds død. En telefon som så gjerne skulle kommet før, men som der og da tok en enorm bær fra skuldrene mine. Hele det første året etter Eivinds død, følte vi at vi stanget

hodet i veggen. Det var ikke alltid så lett å få hjelp i det offentlige med tanke på praktiske ting heller, som ved oppgjøret av Eivinds firma og bo. Det var midt i ferieavviklingen, og kommunikasjonen innad i flere instanser var lik null. Så det var mye frem og tilbake, før vi fikk utrettet det vi skulle. Det hendte at vi ble møtt med skikkelig sårende kommentarer, som: "Beklager, men vi har ikke adressen til de døde" eller «Dette kan dere jo finne ut av selv".

Det andre året var nesten enda verre. Da var vi ferdige med å ta oss av det praktiske og fikk virkelig kjenne på følelsene, sorgen og savnet. Da telefonen fra Inger kom, slet vi som familie ganske mye. Hver og en av oss gikk i sin egen boble. Vi så hverandre og hverandres smerte, men var samtidig så langt nede at vi ikke evnet å hjelpe hverandre opp og videre. Min mann og vår andre sønn fikk tatt ut noe gjennom sitt fysiske arbeid og førstegangstjeneste i militæret. Samtidig satt jeg og vår datter Guro på mange måter fast. Det er ikke så enkelt å skulle forstå og være der for hverandre, når man knapt nok forstår seg selv og sine egne følelser, reaksjoner og tanker. Det kunne være vanskelig å snakke om hvordan man egentlig hadde det. Man ville skåne hverandre og ikke legge flere stener enn det som allerede var til byrden. Det var også vanskelig å takle at andre ungdommer døde rundt oss – spesielt for ungene våre. Ikke bare mistet de en

....>

kjær bror, de mistet også nære venner. I tillegg hadde jeg en kreftsyk mamma, som vi forsøkte å støtte opp om.

EN REDDENDE ENGEL

Likepersonen Inger kom inn i familien vår som en reddende engel. Hun var en utenforstående som man kunne snakke med. Hun lyttet til det vi hadde å si, uten å komme med velmente råd eller be oss om å ta oss sammen. Hun så oss slik vi var, og vi følte trygghet og stor tillit til henne. Vi kunne både gråte og le, det var helt ok, og hun var der for hver enkelt av oss. Og det var så inderlig godt, når hun innimellom ringte og spurte: «Hvordan har dere det?».

I Rossfjord ble det holdt en minnehøytidelighet over de ungdommene som var gått bort. Det var et samarbeid mellom Inger Simonsen, Kjersti Bergvik og Inge

Botten fra Personskadeforbundet. Det ble en flott, men samtidig veldig sår, minnestund.

Inger meldte Guro på ungdomskonferanse, noe som har vært til enorm hjelp for henne. Der har hun fått møte ungdommer som alle kunne fortelle en historie og om hvordan de mestret hverdagen. Der møtte hun også andre som hadde mistet en bror eller ei søster. Hun møtte mennesker som viste henne at det finnes lys i en mørk hverdag, noe hun delte med oss, og som vi andre også lærte av. I dag føler Guro for å være en støtte for andre og jobber selv som likeperson gjennom forbundet.

TILBAKE TIL LIVET

Jeg og mannen min fikk komme på pårørende- og etterlattekonferanse, hvor vi fikk møte andre i samme situasjon som oss. På konferansen kunne vi dele våre

historier med hverandre og bli møtt med forståelse, uten at så mange ord trengte å bli sagt. Vi fikk se hverandre i forskjellige faser i sorgprosessen og oppdage at selv om sorgen aldri går over, så går det an å lære seg og leve med den. I etterkant har vi alle holdt kontakten med hverandre. Hele tiden har Inger vært der som en støtte, og det gode er at vi fortsatt kan dele tanker, følelser og minner om Eivind med henne. Vi er evig takknemlig for at hun kom inn i livet vårt og kan ikke få takket henne nok for den hjelp hun har gitt oss. Gjennom henne har vi også fått lov til å bli kjent med Personskadeforbundet og den fantastiske jobben de gjør, og for ikke så lenge siden var jeg selv på likepersonkurs i Stavanger. Kanskje kan jeg selv bidra til å hjelpe mennesker etter hvert. Verdien av likepersonarbeidet er uvurderlig for den som trenger det.

SØSKENPARET GURO OG STEVEN mistet en bror.

ROGER, GURO OG STEVEN på Nordkapp.

En god samtalepartner

...

Jeg så fortvilelse, sorg og ensomhet i øynene til Gunnhild da hun stod frem og delte sin historie i lokalavisen. Jeg klarte ikke å bare se bort og valgte å ta kontakt.

TEKST: Inger Simonsen

Jeg gikk mange runder med meg selv om hvorvidt jeg skulle ta den første telefonen til Gunnhild, for det heter seg jo at som likeperson skal du ikke ta kontakt, men bli kontaktet. Men jeg greide ikke å bare overse dette "ropet om hjelp". Derfor tok jeg til slutt telefonen og ble møtt av ei dame som ble så utrolig glad for at det var noen som brydde seg.

Det ble mange telefoner og etter hvert ett møte hjemme sammen med hele familien. Jeg møtte en familie som trengte å bli sett, bli hørt, men også en familie som hadde så mye omsorg for alle de andre

som hadde gått bort i bygden. Ungdommer som skulle starte livet var revet bort. Gunnhilds ønske om en minnegudstjeneste for alle var sterkt. Jeg tok kontakt med to andre likepersoner som jeg rådførte meg med. De stilte opp med en gang og sammen fikk vi til en fin helg i Rossfjordstraumen hvor vi samlet alle på skolen på lørdagen. Til og med ordføreren kom og var sammen med oss. På søndag ble det avholdt minnegudstjeneste.

Jeg har et håp inne i meg om at vi skal få bedre forståelse for at det ikke er så enkelt for de etterlatte, eller pårørende til etterlatte, å ta den første kontakten. Vi må tenke nytt på dette området. Selvsagt må vi bruke "trå varsomt-prinsippet", ikke gå over streken og alltid understreke at vi har taushetsplikt.

Dette hjertesukket refererer også til alle som ikke kjenner til forbundet; hvordan

skal de kunne ta kontakt hvis ikke vi gjør oss synlige. Jeg tenker ikke på at vi skal troppe opp på ulykkessteder, der har vi ingen ting å gjøre.

Avslutningsvis har jeg et aldri så lite juleønske for gruppen av etterlatte: Kan ikke forbundet, inkludert lokallag, gå sammen og finne måter vi kan styrke arbeidet for denne storegruppen, for eksempel ved å ha en samling slik at disse familiene får treffes, utveksle tanker og erfaringer.

INGER SIMONSEN HAR OPPLEVD AT LIKEPERSON-TJENESTEN har gjort en forskjell for enkeltpersoner og familier. Det motiverer henne til å fortsette.

LIKEPERSONTJENESTEN I PERSONSKADEFORBUNDET LTN

Forbundet har gode samtalepartnere som du kan ringe. Dette er personer som selv "har gått litt av den samme veien" og har noe lik erfaring. Derfor kalles de for likepersoner og de ønsker å være til støtte og hjelp i prosessen videre fremover.

Forbundets likepersoner har taushetsplikt og har undertegnet taushetserklæring. De har selv erfaring som skadet, pårørende eller etterlatt og er hjelpere på frivillig basis.

Dersom du ønsker å få mer informasjon eller kontakt med en likeperson, så ring gjerne sekretariatet på telefon 22 35 71 00.

Etter avholdt landsmøte i forbundet nedsetter det nyvalgte landsstyret ulike utvalg. Ett av utvalgene er for likepersonstjenesten. Utvalget består for tiden av: Hilde Valberg (leder), John-Inge Karlsen, Aina Åsli Sødøma, Wenche Solløst (sekretær).

LIKEPERSON VAR I FOKUS under høstens tillitsmannskonferanse.

